

Što je pravo na pristup informacijama?

Pravo na pristup informacijama je pravo korisnika na traženje i dobivanje informacije kao i obvezu tijela javne vlasti da omogući pristup zatraženoj informaciji, odnosno da objavljuje informacije neovisno o postavljenom zahtjevu kada takvo objavljivanje proizlazi iz obveze određene zakonom ili drugim propisom.

Što je to ponovna uporaba informacija?

Ponovna uporaba informacija znači uporabu informacija tijela javne vlasti od strane fizičkih ili pravnih osoba, u komercijalne ili nekomercijalne svrhe drukčije od izvorne svrhe u okviru javnog posla za koji su te informacije izrađene. Razmjena informacija između tijela javne vlasti radi obavljanja poslova iz njihovog djelokruga ne predstavlja ponovnu uporabu.

Na primjer privatne ili pravne osobe mogu ponovno koristiti informacije dostupne u javnim bazama podataka kako bi izradile elektroničke proizvode koji će kasnije biti prodani kupcima – primjerice kombiniranjem različitih baza podataka o vremenskim statistikama i urbanom razvoju, neko trgovačko društvo može sačiniti program koji izračunava ekološke rizike koji postoje u pojedinim područjima.

Ako bi se takav program naplaćivao korisnicima, tada se radi o ponovnoj uporabi informacija u komercijalne svrhe, u protivnom (ako se radi o besplatnoj uporabi) riječ je o ponovnoj uporabi informacija u nekomercijalne svrhe.

Koji su izuzeci od prava na pristup informacijama?

Tijela javne vlasti ograničit će pristup informacijama koje se tiču svih postupaka koje vode nadležna tijela u predistražnim i istražnim radnjama za vrijeme trajanja tih postupaka.

Tijela javne vlasti mogu ograničiti pristup informaciji:

- 1) ako je informacija klasificirana stupnjem tajnosti, sukladno zakonu kojim se uređuje tajnost podataka;
- 2) ako je informacija poslovna ili profesionalna tajna, sukladno zakonu;
- 3) ako je informacija porezna tajna, sukladno zakonu;
- 4) ako je informacija zaštićena zakonom kojim se uređuje područje zaštite osobnih podataka;
- 5) ako je informacija u postupku izrade unutar tijela javne vlasti, a njeno bi objavljivanje prije dovršetka izrade cjelovite i konačne informacije moglo ozbiljno narušiti proces donošenja odluke;
- 6) ako je pristup informaciji ograničen sukladno međunarodnim ugovorima,
- 7) u ostalim slučajevima utvrđenim zakonom.

Tijela javne vlasti mogu ograničiti pristup informaciji ako postoje osnove sumnje da bi njezino objavljivanje:

- 1) onemogućilo učinkovito, neovisno i nepristrano vođenje sudskog, upravnog ili drugog pravno uređenog postupka, izvršenje sudske odluke ili kazne,
- 2) onemogućilo rad tijela koja obavljaju upravni nadzor, inspekcijski nadzor, odnosno nadzor zakonitosti,

3) povrijedilo pravo intelektualnog vlasništva, osim u slučaju izričitoga pisanog pristanka autora ili vlasnika.

Tko je korisnik prava na informaciju i ponovnu uporabu?

Korisnik prava na informaciju i ponovnu uporabu informacija je svaka domaća ili strana fizička i pravna osoba.

Tko su tijela javne vlasti?

Tijela javne vlasti su tijela državne uprave, druga državna tijela, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe s javnim ovlastima i druge osobe na koje su prenesene javne ovlasti, pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave, pravne osobe i druge osobe koje obavljaju javnu službu, pravne osobe koje se u cijelosti financiraju iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i trgovačka društva u kojima Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedno većinsko vlasništvo.

Što je informacija?

Informacija je svaki podatak koji posjeduje tijelo javne vlasti u obliku dokumenta, zapisa, dosjea, registra ili u bilo kojem drugom obliku, neovisno o načinu na koji je prikazana (napisani, nacrtani, tiskani, snimljeni, magnetni, optički, elektronički ili neki drugi zapis).

Tko je službenik za informiranje?

Službenik za informiranje je osoba mjerodavna za rješavanje ostvarivanja prava na pristup informacijama zaposlena u tijelu javne vlasti.

Koji su poslovi službenika za informiranje?

Službenik za informiranje:

- 1) obavlja poslove redovitog objavljivanja informacija, sukladno unutarnjem ustroju tijela javne vlasti, te rješava pojedinačne zahtjeve za pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija,
- 2) unapređuje način obrade, razvrstavanja, čuvanja i objavljivanja informacija koje su sadržane u službenim dokumentima koji se odnose na rad tijela javne vlasti,
- 3) osigurava neophodnu pomoć podnositeljima zahtjeva u vezi s ostvarivanjem prava utvrđenih ovim Zakonom.

Što je Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske?

Središnji katalog službenih dokumenata Republike Hrvatske je na internetu javno dostupan alat koji korisnicima kroz puni tekst i/ili uređeni skup metapodataka omogućuje trajni pristup dokumentima pohranjenim u bazi elektroničkih dokumenata i/ili fizičkim zbirkama.

Koji su rokovi za rješavanje zahtjeva za pristup informacijama?

Tijelo javne vlasti obvezno je riješiti zahtjev za pristup informacijama najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Što je test razmjernosti i javnog interesa?

Test razmjernosti i javnog interesa je procjena razmjernosti između razloga za omogućavanje pristupa informaciji i razloga za ograničenje te omogućavanje pristupa informaciji ako prevladava javni interes.

Primjer:

Korisnik prava na pristup informaciji zatražio je od Ministarstva zdravlja informaciju o sastojcima cjepiva protiv nove vrste ptičje gripe koja je dosegla pandemijske razmjere. Navedeno cjepivo je patentirala farmaceutska tvrtka, a njegovi sastojci su poslovna tajna. Službenik za informiranje namjeravao je odbiti zahtjev zbog obveze zaštite odnosno čuvanja tajnosti navedene informacije. Međutim, kako se u javnosti pojavila sumnja u štetnost cjepiva, te se javnost zainteresirala za navedeni problem, u tijelu javne vlasti proveden je test razmjernosti i javnog interesa. Provedeni test pokazao je da interes javnosti da dođe do sastojaka cjepiva prevladava nad štetom koju će snositi farmaceutska tvrtka zbog povrede poslovne tajne, te je službenik za informiranje omogućio korisniku slobodan pristup traženoj informaciji.

Tko je neovisno državno tijelo za zaštitu prava na pristup informacijama?

Povjerenik za informiranje je neovisno državno tijelo za zaštitu prava na pristup informacijama.